

דברים לפתיחת המושב השלישי של הכנסת ה 19
יום שני, 27.10.2014, כנסת ישראל

מכובדי. חברי הכנסת.

אנו מתכנסים כאן היום,
כדי לפתוח את המושב השלישי
של הכנסת ה-19.

פעמים רבות נאמתי מעל בימה
מכובדת זאת,
ועם זאת,
זוהי הפעם הראשונה
שבה אני מדבר בפניכם,
במעמד זה,
כנשיא מכהן במדינת ישראל.

שנים רבות ישבתי כאן,
על הכיסאות הללו,
כמי ששותף לוויכוח ולהכרעה.

היום, אינני שותף להכרעה,
אבל כמותכם,
אני שותף לאחריות ולדאגה
לגורלה ועתידה
של מדינת ישראל.

חברי.

נכנסתי לתפקידי,
אחרי שנשלחתי על ידכם,
בעיצומם של ימי המערכה בדרום.

לא ניתנו לי שני ימי חסד,
ואף לא יום אחד.

למשכן הנשיא
נכנסתי לאחר מסע ארוך,
קשה ומרגש,
בשבילי ישראל.

נדדתי
מצפון הארץ לדרומה,
ממערבה למזרחה,
מבקר בבתי המשפחות,
ששכלו את בניהם,
בהגנה על המולדת.

בשביל הזה,
למדתי להכיר,
לדאבוני, מאוחר מידי,
את סיפורם האישי של צעירים,
מרשימים מאין כמותם.

צעירים שלא זכו, ולא יזכו,
להגשים את חלומם.

ישבתי בבתי שבהם הם גדלו,
הכרתי את ההורים שלהם,
הרגשתי את הקרקע שעליה הם צמחו,
את הערכים והעקרונות
שהנחו אותם.

לצד תהומות הסבל
של המשפחות היקרות
שאיבדו את היקר להן מכל בקיץ הזה,
גיליתי אנשים ונשים יוצאי דופן,
שחיזקו בי את האמונה,
בתקוותנו לעתיד טוב יותר.

מכאן, אני שולח
איחולי החלמה מהירה
לפצועי המערכה,
שעבורם,
המאבק על השיקום
וההחלמה,
הפיסיים והנפשיים,
רק החל.

חברי הכנסת.

אנחנו נפגשים כאן היום,
אחרי קיץ קשה,
כואב ומדמם.

בקיץ הארוך הזה,
ידענו להתאחד,
מול אויב חיצוני.

אבל בקיץ הזה,
הקדשנו גם לא מעט זמן,
לצערי,
כדי לסמן אויבים מבית.

"חתיכת יהודון שקרן".

כך הטיחו בי מבקריו,
ועוד אמרו:

"יימח שמכם סוכנים ערבים".

"לך תהיה נשיא בעזה".

"חנפן מסריח".

"נבלה סרוחה".

"אפס מאופס".

"בוגד, נשיא של חזבאללה".

אלה הם רק מקצת הקולות,
(לצערי, אלה גם לא הדוגמאות
הקשות ביותר),
לדברי הרפוש שהוטחו בי,
בעקבות דברים שאמרתי,
ואירועים שבהם השתתפתי.

וכל העם,
וכל נבחריו,
רואים את הקולות.

אני מוכרח לומר,

שהוכיחי תדהמה
מהבריונות הקשה
שזיהמה את הדין.

אבל, מכובדי,
לא על עצמי לספר באתי.

אני לא היחיד.
אני לא לבד.

בוודאי כל מי שיושב כאן,
לימיני ולשמאלי,
כמו רבים אחרים במדינת ישראל,
חרדים כחילונים,
ימניים כשמאלנים,
משמשים כמטרה
לחיצה הרעל הארסיים הללו.
למילים הרעילות האלה,
שמבקשות להשתיק את הדין,
לשתק את הדובר.

בעניין זה, כולנו,
"אחד העם".

כולנו שווים בפני האלימות.

והאלימות הזאת, לצערי,
לא עוצרת ברשתות החברתיות,
כפי שהיא לא מכוונת רק לאנשי ציבור.

היא נמצאת בתוכנו.
היא נמצאת ברחובות,
היא נמצאת בהפגנות,
ובבתי הספר.

קשה היום
שלא להרגיש,
שאנחנו מאבדים את היכולת
לדבר אחד עם השני.

אנחנו מאבדים,
לא רק את היכולת לדבר
אחד עם השני בכבוד,

אלא גם את המילים
והערכים,
שהיו לנו לשפה משותפת.

אני שואל את עצמי,
ואתכם, חברי הכנסת,
נבחרי הציבור.

כיצד
הגענו למצב שבו
אמירות פשוטות,
על חיינו כאן;
שבו השמעת דעות
המבטאות את הערכים שהיוו עד לא מזמן
את המכנה המשותף שלנו,
זכות לתגובות כאלה?

כיצד ייתכן
שביטוי של ערכי היסוד שלנו כאן,
כמדינה יהודית ודמוקרטית,
דמוקרטית ויהודית,
נתפס בעיני אחדים כגבורה
ובעיני אחרים כבגידה?

אני שואל אתכם בכנות,
איזו גבורה מצד אחד,
ואיזו בגידה, מצד שני,
יכולות להיות בכך?

האם יש כאן, בבית הזה,
מישהו שחושב ששריפת מסגד היא לא פשע?

האם יש כאן, מישהי שחושבת,
ססקילת הרכבת הקלה בירושלים באבנים,
שיידוי אבנים על רכבים יהודים,
אינם פשע?

חברי. חברי הכנסת.
אני מסתובב זמן מה בתחושה
שנשארנו בלי מילים-
שאפשר לדבר אותן לכולם.

הפכנו אילמים.

קשה היום, שלא להרגיש,
שאותם יסודות ומושגים ערכיים
שעומדים בבסיס הברית בינינו,
עברו תהליך מסוכן של ניכוס פוליטי,
שלא לומר, התעללות פוליטית.

ערכים בסיסיים מדיי,
הנוגעים ליסוד דמותה של מדינת ישראל
כמדינה יהודית ודמוקרטית,
נפלו קורבן למחלוקות הקשות בינינו,
המחנות האידיאולוגים השונים,
והפכו מוקצים מחמת מיאוס.

האם כאשר אני אומר "ארץ ישראל",
אני פונה לצד מסוים בבית הזה?

האם כאשר אני אומר, "שוויון",
עכשיו החצי השני מפסיק להקשיב?

אם מושגים כמו
שוויון,
הקשבה,
כבוד האדם,
ולחילופין,
ירושלים בירת ישראל
ואהבת ארץ ישראל,
הפכו לנגועים פוליטית-
אנה אנו באים?

אם מילים כמו,
שלטון החוק,
דמוקרטיה,
תרבות של מחלוקת,
ציונות,
התיישבות-
הפכו לעילה לכתב אישום
בבוגדנות או בפאשיזם-
גם חוקה, רבותיי,
כבר לא תעזור לנו.

במציאות כזאת,
שבה גם המובן מאליו
הופך כר להשתלחות
נטולת רסן,
הרי שגם אתם, אנחנו,
היושבים כאן,
מוכרחים לשאול את עצמנו,
מה חלקנו בכך.

מכובדי. חברי הכנסת.

אסור לנו לשתוק.
השתיקה שלנו מסוכנת.

הבית הזה ידע ויודע,
וויכוחים קשים,
לפעמים, אפילו צעקות.

זוהי דרכם של דיונים רגישים
בארץ חמת מזג כשלנו.

זוהי דרכה של הפוליטיקה.

אבל, אני חושב,
שלאחרונה, דווקא השתיקה,
סביב הנקודות הרגישות,
הלא נוחות,
הלא פופולאריות
כלפי ציבור בוחרין;
שדווקא השתיקה נוכח השחיקה הקשה
בערכים שמשותפים לכולנו,
מהדהדת יותר מכל.

מכובדי.

אני זוכר, כמו היום,
את הישיבה הגורלית,
בה הכריעה הכנסת,
על פינוי גוש קטיף.
הכרעה שהייתה כחתך
בבשר החי.

אָנִי זוֹכֵר אֵיךְ תִּיִם אֹרֶן, ג'וֹמָס,
שְׁתַּמְדָּה וְהָאֵמִין בְּמַהֲלָךְ
בְּכָל מְאֹדוֹ,
נָפַל עַל צוּאָרוֹ שֶׁל צְבִי הַנְּדָל
מְסִיעַת הָאֵיחֻד הַלְאוּמִי
תוֹשֵׁב גּוֹשׁ קְטִיף,
וּבְכָה עָמוּ.

הַמַּחְזָה הַזֶּה,
שֶׁל שְׁנֵיהֶם,
שִׁמְתָאֲבָלִים וּבּוֹכִים יַחַד,
הִיא רֵגַע מִכּוֹן בַּתּוֹלְדוֹת הַכְּנֶסֶת
וְהַצִּיּוֹנוֹת.

הַחִיבוּק הָאֲמִיתִי,
הַבְּלָתִי מְזוּיָף וְהַבְּלָתִי מְשׁוּוֹק,
שְׁאוּלִי אֶפִּילוֹ לֹא צוֹלֵם,
בֵּין שְׁנָיִם מִבֵּין מִי שֶׁהִיוּ חֲבֵרֵיהָ
שֶׁל הַכְּנֶסֶת הַזֹּאת;
שְׁנָיִם מֵהָאִיִּדִיאֲלִיסְטִים שֶׁבַחְבוּרָה
שִׁמְיִצְגִים עֲמֻדוֹת קוֹטְבִיּוֹת כֹּל כֵּךְ
בַּתְּפִיסָה הַצִּיּוֹנִית;
שְׁנָיִם שֶׁלְכֹאֹרֶה רַחֲוֻקִים כֹּל כֵּךְ,
וְעַם זֹאת אַחִים.

יִיחַלְתִּי בַעֲבֵר וְאֲנִי עַדִּיין מִיִּיחַל,
שֶׁהַחִיבוּק הַזֶּה
יִטְבִּיעַ אֶת חוֹתְמוֹ כֹּאֵן בַּכְּנֶסֶת
לְשָׁנִים אֲרוּכוֹת.

הַחִיבוּק הַדּוֹמֵעַ וְהַגְּדוֹל הַזֶּה,
שֶׁקָרָה כֹּאֵן הַרְבֵּה לְפָנַי
"תְּעִשִּׂית הַחִיבוּקִים",
ו"הַסְּפִינִים שֶׁל הָאֲחֻדוֹת",
וּלְפָנַי "הַרְגִישוֹת וְהַנְּחִישוֹת".

הִיא זֶה חִיבוּק
בֵּין שְׁנֵי צִיּוֹנִים אֲמִיתִים מֵאֲמִינִים,
שֶׁלֹּא הַתִּימָר לְהַקְהוֹת כֵּהוּא זֶה,
אֶת הַמַּחְלֻקָּת הַבּוֹעֶרֶת בֵּינֵיהֶם.

אַחַת מִיִּנֵי הַמַּחְלֻקוֹת הַרְבּוֹת,

הממשיכות לבעבע
בחברה הישראלית
עד היום.

החיבוק הזה לא התיימר
להקל את רוע גזר דין ההתנתקות,
כפי שהם ממש לא התכוונו
שהחיבוק הפרטי והכואב שלהם,
יהפוך בעיניי למיתוס,
למה שמסמל את כל מה שאני
מנסה לומר כאן היום.

החיבוק הזה,
היה ונשאר עבורי ההוכחה לכך
שהחברה הישראלית,
על כל שבטיה,
(חרדים, דתיים לאומיים, חילונים,
ערבים, עולים וותיקים, מהפריפריה ומהמרכז),
יכולה לנהל וויכוחים קשים ומרים,
ועדיין, לא לוותר.

לא לוותר על שפה משותפת,
לא לוותר על מכנה ערכי משותף.

מכובדי.

יושבים כאן יחד,
נציגי השבטים השונים
המרכיבים את החברה הישראלית.

הגעתם לכאן,
לאחר שאזרחי ישראל,
הביאו כל אחד,
את חלומו הוא לקלפי.

חלומות רבים
ולא פעם סותרים.

גם אני יודע חווית מיעוט פוליטי מהי.

גדלתי והתחנכתי בתנועה

אשר עמלה שנות דור
לשכנע את העם בצדקת דרכה,
ולא נפלה רוחה גם כשתורתה
נדחתה פעם אחר פעם.

מי שמאמין בצדקת דרכו,
אינו נרתע מכישלונות
ואינו חושש להיות מיעוט.

הוא ממשיך להאמין,
להיאבק ולנסות לשכנע.
אך לעולם- יכוף את ראשו
בפני פסק דינה של הדמוקרטיה.

עלינו לזכור,
שכאשר חברה, רווית מחלוקות
כמו החברה הישראלית,
לא מצליחה למצוא
חוט של שיח
מכבד
ובסיס של ערכים משותפים
ומוסכמים-
היא עשויה להידרדר
אל פי תהום.

חברי".
עם התכנס המושב השלישי
של הכנסת הזאת,
אני מבקש מכם, חברי הכנסת,
לזכור את החיבוק ההוא,
של ג'ומס והנדל.

דווקא בתוך מערכת חברתית כמו שלנו,
שבה מרקם היחסים בין הקבוצות
עדין כל כך,
עלינו להפנים,
את הסכנה שבשיח חסר אחריות,
את הסכנה שבשיח קשה ואטום.

איננו יכולים להרשות לעצמנו
התכנסות והתבדלות
של כל מחנה בתוכנו.

אנחנו מוכרחים למצוא
את הדרך, את השפה ואת המילים
שבאמצעותם נוכל להתמודד
עם המתחים הקשים בינינו.

אני מבקש מכם,
למצוא עבורנו,
עבור כולנו,
מחדש את המילים.

היו ברוכים.